

Стала економіка

УДК: 658.14:005.342

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15743477>

**Сталий розвиток і корпоративна звітність: виклики та можливості для
промислових підприємств України**

Ліпич Любов Григорівна

доктор економічних наук, професор, кафедра підприємництва, торгівлі та
логістики, Луцький національний технічний університет,
43018, м. Луцьк, Львівська, 75, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-9059-7271>

Кушнір Мирослава Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент, кафедра прикладної економіки та
аналітики, Український католицький університет,
79011, м. Львів, Свенціцького, 17, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-4441-4278>

Хілуха Оксана Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки,
Луцький національний технічний університет,
43018, м. Луцьк, Львівська, 75, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-1228-7171>

Прийнято: 15.06.2025 | Опубліковано: 25.06.2025

***Анотація.** У сучасних умовах розвитку управлінської науки та практики
більшість власників бізнесу, керівників підприємств і представників*

громадськості визнають необхідність дотримання принципів сталого розвитку. Ця потреба особливо загострюється в умовах війни, зниження довіри до інституцій та актуалізації завдань із відновлення соціального капіталу. Метою статті є дослідження теоретико-методичних основ формування звітності зі сталого розвитку на промислових підприємствах України. Методологічну базу дослідження становлять методи аналізу, синтезу, системного та комплексного підходів. У статті з'ясовано, що сталий розвиток підприємства - це такий напрям зростання, за якого забезпечується відтворення внутрішніх підсистем, стабільне функціонування та отримання позитивного ефекту в економічній, соціальній та екологічній площинах. Це можливо завдяки ефективному внутрішньому управлінню та державному регулюванню з використанням сучасних економіко-правових інструментів. Доведено, що імплементація концепції сталого розвитку сприяє зміцненню конкурентних переваг підприємства, його фінансовій стійкості, формуванню позитивного іміджу, залученню інвестицій, ефективному використанню ресурсів, дотриманню нормативних вимог і підвищенню рівня соціальної відповідальності, що набуває особливої ваги в умовах збройного конфлікту. Також визначено основні перешкоди на шляху до впровадження концепції сталого розвитку. Обґрунтовано, що публікація нефінансової звітності про сталий розвиток є ключовим інструментом реалізації корпоративної соціальної відповідальності. Така звітність, що ґрунтується на міжнародних стандартах (ESRS, GRI), дозволяє кількісно відобразити соціальний і екологічний вплив діяльності підприємства, робить його прозорим і зрозумілим для зацікавлених сторін та підвищує рівень обізнаності громадськості щодо відповідального бізнесу. Аналіз змісту звітів свідчить, що інтеграція принципів сталого розвитку в управлінські процеси - це складне, але необхідне завдання, яке вимагає вищої якості управління та організаційної зрілості.

Ключові слова: стратегічне управління сталий розвиток підприємства. звіт підприємств про сталий розвиток, директива ЄС про корпоративну

звітність зі сталого розвитку, стандарти ESRS, стандарти Global Reporting Initiative (GRI).

Sustainable Development and Corporate Reporting: Challenges and Opportunities for Industrial Enterprises in Ukraine

Lipych Liubov

Lutsk National Technical University,
<https://orcid.org/0000-0002-9059-7271>

Kushnir Myroslava

Ukrainian Catholic University,
<https://orcid.org/0000-0002-4441-4278>

Khilukha Oksana

Lutsk National Technical University,
<https://orcid.org/0000-0002-1228-7171>

***Abstract.** In the current stage of management science and practice, most business owners, company executives, and civil society representatives acknowledge the necessity of adopting a sustainable development trajectory. This need becomes especially urgent in times of war, institutional distrust, and the imperative to restore social capital. The aim of the article is to explore the theoretical and methodological foundations of sustainable development reporting in Ukrainian industrial enterprises. The research methodology is based on analysis, synthesis, systems thinking, and an integrated approach. The article establishes that sustainable development at the enterprise level entails stable business growth, regeneration of internal subsystems, and the generation of positive outcomes in three key areas — economic, social, and environmental - through effective internal governance and the application of advanced*

economic and legal regulatory instruments at the national level. It is proven that implementing the concept of sustainable development enhances an enterprise's long-term viability, competitiveness, investment attractiveness, social trust, resource efficiency, and compliance with legislation and international standards - all of which are critical in wartime conditions. The study identifies major barriers to the adoption of sustainable practices by enterprises. It is substantiated that publishing sustainability reports is an integral part of the corporate social responsibility concept. Reporting methodologies based on international standards (ESRS, GRI) enable the quantification of an organization's impact on society and the environment through indicators, tables, and charts. This makes the information accessible and comprehensible to stakeholders, contributing to greater public awareness. The conclusions drawn from the content analysis of enterprise sustainability reports confirm that managing an organization with a focus on sustainability is a demanding process that requires higher quality management and organizational maturity.

Keywords: *strategic management, sustainable development of the enterprise, sustainability reporting, EU Corporate Sustainability Reporting Directive, ESRS standards, Global Reporting Initiative (GRI) standards.*

Постановка проблеми. Сталий розвиток - це концепція, яка реалізується багатьма підприємствами: великими і малими, виробничими та сервісними. Інформацію про досвід їхньої діяльності можна отримати з соціальних та управлінських звітів або звітів про сталий розвиток, які вони систематично публікують. За нинішнього рівня розвитку та знань менеджменту підприємства, який приймає рішення, власники бізнесу, менеджери та значна частина суспільства погодяться з твердженням про необхідність йти шляхом сталого розвитку. У свою чергу, часто викликає сумнів те, як компанії, особливо корпорації, реалізують концепцію сталого розвитку. Це наслідок розбіжностей між фактичною діяльністю та деклараціями. Така ситуація пов'язана з виникненням певних видів ризику для підприємств. Особливої актуальності це

питання набуває в умовах війни, кризи довіри до інституцій та потреби у відновленні соціального капіталу.

В епоху широкого інтересу до глобальних проблем сталого розвитку відповідальним компаніям слід враховувати ризики, пов'язані з їх впливом на зміну клімату, споживання сировини в ланцюгу постачання, впливом на місцеві громади, а також ризики, пов'язані з вжиттям або невжиттям конкретних дій щодо питань сталого розвитку.

Проблеми з впровадженням концепції сталого розвитку можуть мати різні причини, починаючи від низької поінформованості, недостатньої цілісності заходів, неадекватних системних рішень, закінчуючи помилками у прийнятті рішень. Велику роль відіграють і зовнішні чинники, пов'язані з конкуренцією на даному ринку або відносинами з постачальниками. Іншою важливою проблемою є питання визначення досягнень у реалізації сталого розвитку.

У статті наведено аналіз досвіду досліджуваних підприємств у сфері управління сталим розвитком. Аналіз базується на інформації, оприлюдненій у звітах досліджуваних підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми сталого розвитку досліджували в своїх працях як зарубіжні, так і вітчизняні вчені: Ліпич Л.[1], Кошовий О.-П. [1], Кушнір М. [1], Хілуха О. [1], Гречко А. [3], Очеретяна О. [3], Мельник Л., В. Тендюк А. [5], Перепва П. [2], Шаульська Л.[2], Кобелева А.[2] та інші.

Проте нині відсутні комплексні дослідження, в яких розкрито практичні засади забезпечення сталого розвитку підприємства з урахуванням впливу сукупності внутрішніх та зовнішніх чинників.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз теоретичних напрацювань із зазначеної проблематики свідчить про високу зацікавленість нею провідних вчених. Залишаються невирішеними ряд теоретичних, методологічних та практичних аспектів, які стосуються зазначеного процесу. Зокрема, потребує уточнення сутність концепції сталого

розвитку підприємства. Нагальним питанням є формування та аналізування змісту звітів підприємств зі сталого розвитку, методологічна платформа їх адаптації та мотивування соціально відповідальних підприємств. Актуальність зазначених проблем, необхідність їх комплексного та системного вирішення обумовили вибір теми, визначення мети та постановки завдань дослідження.

Метою статті є аналізування теоретико-методичних засад звітів зі сталого розвитку промислових підприємств України.

Це зумовило постановку низки завдань:

- уточнення поняття сталого розвитку як концепції управління підприємством;
- ідентифікація причин впровадження підприємствами концепції сталого розвитку;
- ідентифікація проблем відмови від впровадження економіки сталого розвитку;
- проаналізувати зміст звітів підприємств зі сталого розвитку та зробити відповідні висновки.

Виклад основного матеріалу досліджень. Сталий розвиток - це не лише модна концепція, а необхідність для українських підприємств, що прагнуть стабільності, розвитку та інтеграції у глобальну економіку. Підприємства України мають впроваджувати концепцію сталого розвитку у свою діяльність з кількох вагомих причин:

1. Забезпечення довготривалої життєздатності. Сталий розвиток передбачає стратегічне мислення, орієнтоване не лише на короткостроковий прибуток, а й на довгострокову стабільність. Урахування соціальних, економічних та екологічних чинників знижує ризики і забезпечує стійкість до зовнішніх викликів, зокрема - війни, економічної кризи чи кліматичних змін.

2. Зміцнення конкурентоспроможності. Світові ринки дедалі більше орієнтовані на відповідальний бізнес. Імплементация сталих практик підвищує привабливість підприємства для міжнародних інвесторів та партнерів і клієнтів,

які цінують екологічність і соціальну відповідальність, а також кваліфікованих кадрів, особливо талановитої молоді.

3. Залучення інвестицій та фінансування. Багато міжнародних фінансових установ та донорів (наприклад, ЄБРР, Світовий банк, програми ЄС) надають перевагу підприємствам, які впроваджують або демонструють елементи сталого розвитку - зокрема ESG-показники (Environmental, Social, Governance).

4. Позитивний імідж і довіра суспільства. Сталий розвиток зміцнює репутацію бізнесу як відповідального й прозорого. Це формує довіру з боку громадськості, ЗМІ, локальних громад і влади.

5. Підвищення ефективності використання ресурсів. Впровадження екологічно раціональних і енергоефективних рішень супроводжується зниженням витрат на сировину, енергію, логістику. мінімізує відходи, сприяє впровадженню циркулярної економіки.

6. Адаптація до законодавства та міжнародних стандартів. Україна на шляху до євроінтеграції поступово адаптує національне законодавство до вимог ЄС, у тому числі у сфері охорони довкілля, звітності, прав працівників. Підприємства, які впроваджують сталий розвиток заздалегідь, будуть краще готові до цих змін.

7. Соціальна відповідальність в умовах війни. У воєнний час сталий розвиток набуває особливого значення: підтримка працівників, допомога громадам, екологічне відновлення зруйнованої інфраструктури - усе це створює основу для відбудови держави та її економіки після перемоги.

У таких умовах підприємства, орієнтовані на сталий розвиток, повинні прийняти виклик впровадження принципів сталого розвитку, отримати соціальну «ліцензію на діяльність» у сферах сталого розвитку, пов'язаних із специфікою їх функціонування.

Відмова від реалізації концепції сталого розвитку супроводжується рядом проблем. Основні з них представлені в табл. 3.

Таблиця 3.

Характеристика проблем відмови від впровадження економіки сталого розвитку

Екологічна складова	Економічна складова	Соціально-культурна складова
Зміна клімату (глобальне потепління).	Нестабільність національної економіки, недостатня кількість робочих місць.	Недостатня реалізація принципів демократії та верховенства права.
Знищення екосистем, видового та ландшафтного різноманіття.	Недостатнє забезпечення основних потреб, високі ціни.	Бідність, соціальна незахищеність, демографічні проблеми.
Виснаження невідновлюваних ресурсів	Інфляція, високий рівень концентрації та монополізації	Нерівність (за статтю, оплатою тощо).
Надмірна експлуатація відновлюваних ресурсів	Дисбаланс в розвитку економіки, залежність від постачання сировини.	Відсутність внутрішньої та зовнішньої безпеки, жорстокі вирішення конфліктів, боротьба за вигоди.
Загрози здоров'ю людини (наприклад, шкідливі викиди, радіація, шум).	Заборгованість держави, недостатність колективних благ, несправедливий розподіл доходів.	Ріст навантаження на здоров'я та якість життя.

Джерело: сформовано на основі [1].

«Сталий розвиток - це соціально-економічний розвиток, при якому відбувається процес інтеграції політичної, економічної і соціальної діяльності при збереженні природної рівноваги і стійкості основних природних процесів з метою гарантування можливості задоволення основних потреб окремих громад або громадян як нинішнього покоління, так і майбутніх поколінь» [2]. Сталий розвиток на рівні підприємства означає «розвиток, в умовах якого відбувається забезпечення стабільного зростання підприємства, відтворення всіх підсистем підприємства та отримання ефектів від здійснюваної діяльності в трьох напрямках (економічному, екологічному та соціальному) за допомогою ефективного внутрішнього управління і використання на державному рівні прогресивних економічних та правових регуляторів» [3]. Слід підкреслити, що реалізація концепції сталого розвитку залежить від стійкості бізнесу. Стійке

підприємство - це підприємство, яке є гнучким і адаптується до постійних змін, тобто здатне функціонувати в мінливому середовищі та кризових умовах. Такі навички повинні забезпечити довгострокове виживання компанії на ринку. Передбачається, що крім таких елементів, як екоефективність і соціальна відповідальність, стійке підприємство формується за посередництвом: організаційної культури, лідерства та довіри, безперервності бізнесу, а також управління ризиками. Реалізація таких постулатів потребує системного підходу до управління сталим розвитком. Системний підхід до управління сталим розвитком, який передбачає моніторинг досягнень, є одним із ключових елементів процесів прийняття рішень.

Крім того, важливі прозорість і звітність про досягнення, особливо щодо впливу підприємства та його продуктів на зацікавлені сторони [4]. Публікація звітів про діяльність і результати є невід'ємним елементом концепції корпоративної соціальної відповідальності, а також концепції сталого розвитку, що реалізується на рівні підприємства. Методологія підготовки звітів дозволяє кількісно представити комплексну проблему впливу організації на суспільство та навколишнє середовище за допомогою показників, таблиць і графіків. Це вигідно з точки зору глобального розуміння цих питань одержувачами звіту та впливає на підвищення обізнаності громадськості.

Аналіз змісту звітів, підприємств представлених у табл. 2, дозволив сформулювати висновки щодо того, як компанії підходять до впровадження концепції сталого розвитку, як вони розуміють цю концепцію та свою роль у її реалізації.

Таблиця 2.

Перелік підприємств, звіти зі сталого розвитку яких аналізувалися

	Назва підприємства	Назва звіту
1	Астарга-Київ	Звіт зі сталого розвитку
2	Vodafone Україна	Щорічний звіт зі сталого розвитку за 2024 рік

3	Nestle Україна	Звіт зі створення спільних цінностей 2021-2022
4	ПрАТ «МХП»	Річний звіт
5	ТОВ «КЕРНЕ- ТРЕЙД»	Політика сталого розвитку і корпоративної соціальної відповідальності
6	АЗК «ОККО»	Звіт зі сталого розвитку
7	ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна ЛУ».	Звіт з управління
8.	СП ТОВ «Модерн-Експо»	Звіт про сталий розвиток

Враховуючи специфіку малих і великих компаній, можна зробити такі висновки:

1) звітність розглядається як процес, у якому забезпечується врахування питань сталого розвитку; це досягається шляхом залучення зацікавлених сторін до процесу формування звітності; крім того, однією з передумов звіту є формування та підтримка довіри;

2) підприємствам, що звітуються, важливо знайти та продемонструвати обґрунтування своєї діяльності в контексті реалізації принципів сталого розвитку; вони прагнуть отримати «ліцензію на діяльність» щодо загальних тенденцій розвитку, політики розвитку тощо;

3) великі організації підкреслюють свій вплив на всю економіку країни, регіону чи глобально; цей вплив виражається у кількості працюючих дистанційно, величині сплачених податків, розмірі експорту та інших економічних показниках;

4) в умовах обмежених ресурсів великі підприємства обирають пріоритети діяльності з точки зору задоволення очікувань зацікавлених сторін, водночас здійснюючи вплив на аспекти, пов'язані зі сталим розвитком;

5) у випадку великих компаній впровадження концепції сталого розвитку передбачає розробку часткових планів та програм діяльності;

6) великі компанії прагнуть бути в авангарді змін та сприяти сталому розвитку спільнот, країни;

7) майбутнє бізнесу пов'язане з глобальними викликами сталого розвитку, якими, зазвичай, є управління вуглецевим слідом та екологічна ефективність; проблеми пов'язані з якістю життя суспільства у країнах, що розвиваються;

8) для малих підприємств визнання контексту сталого розвитку є можливістю створити новий бізнес;

9) на підприємствах, що впроваджують принципи сталого розвитку високо розвинене стратегічне управління: стратегії, бачення, місії, довгострокові та короткострокові цілі;

10) у великих компаніях процес ідентифікації проблем сталого розвитку вимагає:

- аналізу тенденцій у даній галузі на внутрішньому, зовнішньому та світовому ринках;

- долученості до світових стандартів;

- аналізування каналів комунікації із зацікавленими сторонами;

- аналізування діяльності підприємства;

11) у випадку великих організацій питання сталого розвитку розглядаються в контексті всього ланцюга створення вартості;

12) вибір ключових питань часто приймає форму аналізування ризику; використовуються матриці, які враховують два виміри - важливість проблем для зацікавлених сторін і важливість проблем для підприємства;

13) формалізований процес управління ризиками може бути побудований шляхом інтеграції елементів систем управління (якістю, навколишнім середовищем, безпекою харчових продуктів, безпекою праці тощо);

14) у великих організаціях зазвичай існують різні типи формалізованих інструментів для підтримки управління сталим розвитком, зокрема:

- політики, принципи, кодекси етики;

- системи управління (наприклад, сумісні зі стандартами ISO);

- програми постійного вдосконалення;

- зовнішні аудити різних сфер;

- самооцінка;

15) у великих організаціях зазвичай створюються комітети, окремі організаційні підрозділи тощо, представники яких регулярно збираються, розробляють та узгоджують програми дій;

16) у великих організаціях створюються зовнішні консультативні органи, що складаються з представників різних організацій, науковців, громадських лідерів тощо; великі організації ідентифікують свою позицію та участь через присутність у різноманітних асоціаціях.

Ці висновки, сформульовані на основі аналізу змісту звітів підприємств про сталий розвиток, підтверджують, що управління організацією з урахуванням питань сталого розвитку є викликом, вимагає вищої якості, більшої зрілості в управлінні організацією.

У контексті інформації, що міститься в корпоративних звітах про сталий розвиток подання інформації у вигляді показників базується на директивах ЄС [5]. Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку передбачає не лише звітність, вона стимулює трансформацію бізнесу, що впливає на велику кількість бізнес-процесів. Директива базується на надійному, структурованому підході до стратегічного та оперативного планування. Вона вимагає від компаній розкривати великий обсяг детальної інформації про результати діяльності у сфері сталого розвитку і відповідні стратегічні наслідки. Вимоги щодо розкриття інформації встановлено Європейськими стандартами звітності про сталий розвиток (ESRS) [10].

Стандарти ESRS - це стандарти звітності про сталий розвиток, які охоплюють цілу низку напрямків, пов'язаних з довкіллям, соціальною сферою та корпоративним управлінням (ESG), включно з кліматичними змінами, біорізноманіттям, правами людини тощо. Основним призначенням стандартів ESRS є надання простої та логічно зрозумілої інформації про сталий розвиток [10].

Стандарти є невід'ємним елементом директиви CSRD [11]. Наразі чинним є пакет з 12 стандартів ESRS, і очікується прийняття ще кількох додаткових, які наразі перебувають на етапі розробки. Ця система стандартів розроблена у 1997 році в рамках програми ООН з навколишнього середовища та є засобом прозорості та діалогу між компаніями та їхніми зацікавленими сторонами (GRI, 2021). Згідно з цією системою стандартів передбачається, що система звітності підприємства у сфері сталого розвитку (G4) включає 90 показників результативності компаній за трьома напрямками: економічним (9 показників), екологічним (34 показники), соціальним (47 показників) [6].

Одним з таких стандартів є Global Reporting Initiative (GRI), що розробляє, документує та імплементує найкращі світові практики щодо комунікації, демонстрації відповідальності підприємства щодо його впливу на навколишнє середовище, економіку та суспільство [7,8]. У рамках GRI застосовується система оцінки бізнесу, що базується на концепції double materiality, що означає двосторонню оцінку діяльності підприємства: «ззовні всередину» - передбачає оцінку впливу тенденцій сталості на бізнес підприємства; «зсередини назовні» - оцінка діяльності підприємства щодо його впливу на суспільство та навколишнє середовище [7,8].

Відповідно, такий стандарт зосереджується на питаннях, пов'язаних із екологічними, соціальними та корпоративними методами управління, що досліджують та оцінюють вплив компанії на навколишнє середовище та стейкхолдерів, її підходи до управління; потенційні бізнес-ризики та можливості в кожній із трьох сфер, а також процеси зворотного впливу» [6].

Міністерством фінансів України запропоновано внести зміни до Закону України від 16.07.1999 №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», якими передбачено запровадити в Україні складення, подання та оприлюднення звітності зі сталого розвитку [9]. Звіт міститиме інформацію про вплив компанії на сталий розвиток та буде включатися до звіту про управління. Подання звітності стартує у 2026 році для великих підприємств,

а з 2028 року - для середніх і малих компаній, чії цінні папери торгуються на регульованому ринку.

Висновки та пропозиції. Досвід компаній, які публікують звіти зі сталого розвитку, підтверджує, що за останні роки відбувся значний прогрес у масштабах організацій, які приймають виклики, пов'язані з впровадженням концепції сталого розвитку. На основі аналізу інформації, викладеної у звітах, можна констатувати, що окремі підприємства шукають власний шлях розвитку, враховуючи соціальні та екологічні проблеми, пов'язані з господарською діяльністю. Водночас можна помітити певну схожість у масштабах організаційних структур, відповідальних за управління сталим розвитком, враховуючи специфіку малих і великих організацій. У свою чергу, щодо звітності з питань сталого розвитку видається, що вона буде розвиватися в напрямку пов'язаному із застосуванням стандарту звітності, розробленого Global Reporting Initiative. Концепція сталого розвитку породжує низку цікавих напрямків досліджень. Серед них ті, що стосуються того, яким чином організації враховують принципи сталого розвитку у своїй стратегії та операційній діяльності, пов'язані з використанням показників для вимірювання соціальних і екологічних досягнень і їх пов'язування з економічними аспектами, а також питання, пов'язані зі звітністю.

Список використаних джерел:

1.Ліпич Л. Г. 1, Хілуха О. А. 2, Кушнір М. А. 3, Кошовий Б.-П. О. Комплементарність концепції економіки сталого розвитку та «зеленої економіки». Академічні візії. Випуск 19/2023. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7952048>. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/363/317/>.

4. Шаульська Л, Перепва П., Кобелева А. Дослідження впливу підприємницьких ризиків на сталий розвиток підприємства. Енергозбереження • енергетика • енергоаудит. №3(181) 2023. С.15-23. DOI: doi:10.20998/2313-

8890.2023.03.02.

URL:

<file:///C:/Users/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Downloads/282228-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-650517-1-10-20230616.pdf>.

3.Гречко А., Очеретяна О. (2020). Дослідження еволюції наукової думки в аспектах визначення сутності поняття «сталий розвиток підприємства». Підприємництво та інновації, (15). 37-41. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/15.6>.

4.The 21st century corporation. The CERES roadmap for sustainability, CERES, Boston 2010.

5.Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/csr.html>.

6.Тендюк А. Впровадження стандартів сталого розвитку бізнесу. Економічний форум. 2023. № 4. С. 102–108. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-4-13>.

7. How to use the GRI Standards. (2023). URL: <https://www.globalreporting.org>.

8. ESG strategy and management. (2023). *Complete guide for business*. URL: <https://www.techtarget.com/sustainability/feature/ESGstrategy-and-management-Complete-guide-for-businesses>.

9.Джерело URL: <https://7eminar.ua/news/4722-minfin-proponuje-zaprovaditi-zvitnist-iz-stalogo-rozvitku>.

10. Новий Європейський стандарт звітності про сталий розвиток (ESRS) запроваджує першу обов'язкову звітність щодо споживання ресурсів і відходів. URL: <https://ukraine-oss.com/novyj-yevropejskyj-standart-zvitnosti-pro-stalyj-rozvytok-esrs-zaprovadzhuye-pershu-obovyazkovu-zvitnist-shhodo-spozhyvannya-resursiv-i-vidhodiv/>.

11. Corporate sustainability reporting. URL: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en.
12. United Nations Development Programme. «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року. 2018. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-usferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku>.
13. Мануилов О. В. Формування стратегії сталого розвитку підприємств в умовах невизначеності. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Том 9. № 2. С. 60 – 64.
14. Степаненко Т.О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління, 2020 Том 31 вип. 70 № 6. С. 135-141. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-6-23>.
15. Огієнко А. (2024). Сталий розвиток підприємства: сутність поняття, перспективи та перешкоди. Modeling the development of the economic systems. (3). 222–228. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-31>.